

- STENROTHIEN DNA-projekti etenee.....9
- SUKUSEURAN PERUSTAMINEN
– mistä kaikki alkoi.....3
- SUKUSEURA TUTUSTUI FISKARSIIN15
- TERVETULOA sukujuhlaan Suomenlinnaan19

Juhlaa kohti

Sukuseuramme täyttää ensi keväänä 20 vuotta. Olemme jo varttuneessa iässä. On aihetta juhlaan. Juhlapaikaksi valittiin seuran perustamiskokouksen esimerkin mukaisesti Tenalji von Fersen -sali Suomenlinnassa Helsingissä. Koska salin kesäkuun lauantait olivat jo varattuja, juhla ja vuosikokous järjestetään toukokuun viimeisenä lauantaina 30.5.2020.

Sukumme neljää sukuhaaraa yhdistää musiikki ja hengellisyys. Kaikissa sukuhaaroissa on eteviä, kansainvälisestikin tunnettuja musiikin taitajia sekä arvostettuja hengenmiehiä. Kevään juhlassa tulevat nämä aiheet esiin.

Aloitamme juhlan tutulla kiitosvirrellä Kiitos sulle Jumalani kiittäen sukuseuran perustajia ja esi-isiämme heidän arvokkaasta työstään meidän kaikkien hyväksi. Musiikki kuvin, sanoin ja esityksin ovat juhlamme kantavana voimana.

Kutsu kevään juhlaan kuuluu myös sukuseuran ulkopuolisille suvun jäsenille. Siksi tämän numeron painos on tavanomaista suurempi.

Lehteä on saatavilla myöhemmin postimaksua vastaan, kunhan saamme osoitetietoja. Kerro meille. Alla yhteystieto.

Olemme saaneet hallitustyöhön uudet jäsenet Henrikin sukuhaaran edustajana **Jukka Paateron** ja Saran sukuhaaran **Raili Rauvalan**. Toivotamme heidät tervetulleiksi sukutyöhön ja esittelemme heidät kevään numerossa.

On aika hiljentyä joulun aikaan ja toivottaa kaikille hyvää joulua ja onnellista uutta vuotta.

Marjatta Salonen

Stenroth sukuseuran puheenjohtaja

marjatta.salonen(at)welho.com

Kuva: Matti Vaskelainen

Juhlaa kohti.....	2
Sukuseuran perustaminen – mistä kaikki alkoi	3
Yllätys kahvihuoneessa	5
Tervehdys Turengista	6
Mukaan uusia sukupolvia.....	7
Heli Laurikainen: Kannattaa olla utelias ja mennä mukaan	7
Stenrothien DNA-projekti etenee.....	9
Kiinnostaako omat geneettiset juuresi?	10
Muukalaislegioonan upseeri Adi Stenrothin tarina, osa II	11
Yhteisöllisyyden liima kehityksimaissa ja Suomessa	13
Suku-uutisia	14
Sukuseura tutustui Fiskarsiin.....	15
Vallonit.....	16
Paateron keramiikkapaja ja sen tuotteet kiinnostivat	16
Saarijärvi, Rantasalmi ja Lohja – sukulinjan paikkakuntia.....	17
Kutsu sukujuhlaan Suomenlinnaan.....	19

KANNEN KUVA: Runsauden sarvi

Heli Laurikaisen ensimmäiseen sukujuhlaan vuonna 2000 tekemä grafiikan lehti symboloi kaikkea suvun runsautta ja osaamista oli sitten kysymys esimerkiksi maanviljelystä, tieteestä, taiteesta, uskonnosta tai vaikkapa upseerin tehtävistä. Tämä runsauden sarvi on työn ns. feminiininen elementti. Runsauden sarven rinnalla kulkee ns. maskuliininen elementti, joka muistuttaa jousisoittimen kaulaa. Onhan suvussa paljon musiikin osaajia ja siitä nauttavia jäseniä. Kaulassa on neljä rinnakkaista osaa. Ne symboloivat Erik Stenrothin neljän lapsen sukuhaaroja.

TOIMITUS

Kaarina Wilskman
päätoimittaja
eila.wilskman@outlook.com
puh. 050 439 3180

VIESTINTÄTOIMIKUNTA

Pekka Ala-Siuru
Theo von Bell
Marjatta Salonen
Kaarina Wilskman

KOTISIVU

www.stenrothsukuseura.net

OSOITETIEDOT

Jäsenihteerille:
Theo von Bell
Joukahaisentie 23
04230 Kerava
theo.bell@bastu.net

PAINOS

740 kpl

TAITTO JA PAINO

Printek, Keuruu

Sukuseuran perustaminen

– mistä kaikki alkoi

Seuran valmistautuessa 20-vuotisjuhlaan lienee paikallaan tuoda esiin taustaa. Sukuseura ei syntynyt tyhjästä vaan määrätietoisen ja innostuneen työn tuloksena.

Otsikon kysymykseen ei ole yhtään oikeaa vastausta. Meillä alkuaikojen pioneereilla on jokaisella oma kokemuksensa, jotka kertovat asioiden monitasoisesta kehittämisestä. Minun tarinani voidaan kertoa vaikkapa seuraavalla tavalla.

”Saisitko Ykin kanssa aikaan jotakin vastaavaa Stenrotheista?”, isäni **Pentti Siukonen** (1917–1978) kysyi minulta syksyllä 1969 tekemänsä Siukosten sukuluettelon yläkulmaan kirjoitetussa viestissä. Olin silloin 17-vuotias ja ”Yki”, sittemmin Lapuan piispa ja Stenroth sukuseuran ensimmäinen puheenjohtaja **Yrjö Sariola** (Kvartetto, H 842), oli 37-vuotias.

Ehkäpä tuo kehotus voidaan paa- luttaa järjestelmällisen Stenroth-toiminnan alkupisteeksi. Emme tietenkään tienneet, mihin kaikkeen se olisi johtava, ja paljon oli tapahtunut ennen meitä. Isä oli silloin 52-vuotias Valkealan kanttorin

Herman Siukosen (1847–1921) jälkeläistensuvun päämies. Stenrothit olivat hänen vaimonsa Salmen (o.s. Sariola, 1923–2016) äidin suku.

Lähtökohtana sukurakkaus

Mitään erityistä en muista tapahtuneen ensin. Minulla alkoi 1969 viimeinen vuosi lukiossa ja Yrjö oli juuri valittu Laukaan kirkkoher- raksi. Hänen edeltäjiään kolmes- sa sukupolvessa olivat olleet Otto (1834–1906) ja Osvald (1869–1952) Stenroth sekä Armas Salmenkivi (1905–1969). Juuri tuolla Pellosniemen pappilassa oli luotu Stenrothien ylisukupolvinen sukurakkaus ja lähimmäisten tunteminen. Ilman näitä ominaisuuksia sukuseuraa olisi perustettu tuskin koskaan.

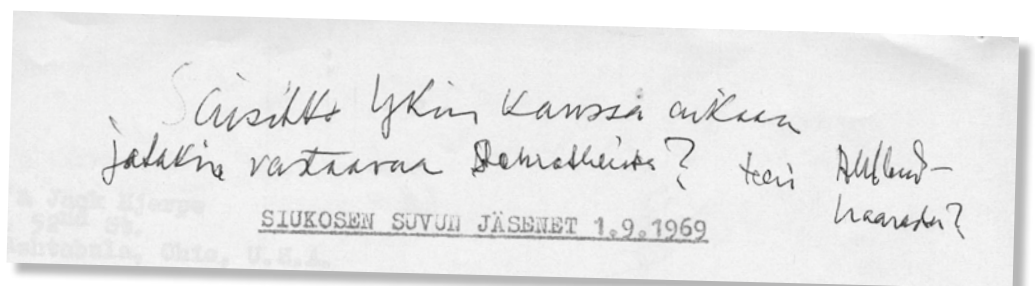
Jotain tulevaisuuteen tähtäävää alkoi kehittyä 1990-luvun alkuvuo- sina. Isoäitini Elsa Sariolan (o.s. Stenroth, vuodesta 1914 Salmenki-

vi 1894–1974) syntymästä tuli 100 vuotta täyteen 16.11.1994. Keräsin vuosipäivän kunniaksi Osvald ja Ninni Stenrothin jälkeläiset suku- puuhun vuoden 1983 sukukokous- julkaisun innoittamana.

Siinä äitini serkku **Kari Salmen- kivi** oli kirjoittanut: ”Tietomme Stenroth-suvun vaiheista ennen nyt elossa olevan vanhimman polven isovanhempien aikaa ovat varsin suppeat. Ne perustuvat eräiden, yleensä jo edesmenneiden suku- laisten harrastukseen ja muistiin- merkintään. Erityisesti haluan tässä mainita Ernst Sandlundin, Tors- ten Malmion, Toini von Bellin ja Armas Salmenkiven nimet. Tässä esiteltävät kaaviot on nykyasuunsa koonnut Aarre Salmenkivi.”

Säilyneistä kirjeistä käy ilmi, että Kari Salmenkivi ehdotti sukuko- kouksen koollekutsumista Män- tyharjulle 1996 setänsä Paavo Sal- menkiven satavuotissyntymäpäivän

Tästä Pentti Siukosen kysymyksestä syksyl- lä 1969 lähti liikkeelle Timo Siukosen päämää- rätietoinen kiinnostus Stenroth/Salmenkiven sukua kohtaan.

merkeissä. Järjestelytoimikuntaan valikoituivat **Kaarlo, Heljä, Marjatta, Aarno** ja **Eija Salmenkivi, Helena** ja **Timo Siukonen**. Ensimmäinen tapaaminen oli 5. elokuuta 1995. Ryhmä istui kolme ja puoli tuntia.

Käytännön toimet lähtivät liikkeelle päättäväisesti: ellei sataa ennakoilmoittautumista saavutettaisi, suunnitelmat raukeaisivat. Suku vastasi innostuneesti. Ilmoittautumisia tuli 140. Järjestelytoimikuntaan valittiin **Kaarlo, Aarno, Kari** ja **Eija Salmenkivi, Aarne Sariola** ja **Timo Siukonen**.

Kivenjuuret näki päivänvalon

Ensimmäinen Kivenjuuret ilmestyi 24. maaliskuuta 1996. Poikani Antti suunnitteli lehden logon ja graafisen ilmeen. Kaksisivuisen tiedotuslehden toimittajana kirjoitin: ”Lehden tarkoituksena on jakaa tietoa suvun tapahtumista tarpeen mukaan ilman ennaltamääräytyjä ilmestymispäiviä.”

Pääotsikko julisti, että sukukokous toteutuu 8.-9. kesäkuuta 1996 Mäntyharjulla. Mukaan kutsuttiin Helsingin Sanomia myöten myös muita vänrikki Erik Stenrothin (1688–1766) jälkeläisiä kuin Pellosniemen pappilan perillisiä.

Kokous loi innostuksen: tahdomme lisää!

Sukutoimikuntaan valittiin puheenjohtajaksi Yrjö Sariola ja jäseniksi **Elina Kiuru, Eija ja Kari Salmenkivi, Markku Stenroth, Seija Tikkanen** ja **Timo Siukonen** sekä kolmeen työryhmään lisäksi **Ilmo ja Olavi von Bell, Olla Holmström, Heli Laurikainen, Hilkka Martinsén, Reijo Niemi, Rea Päivänsalo, Kaarlo Salmenkivi, Aarne Sariola** ja **Eija Stenroth**. Työn eturintamassa kulkivat tiedottaminen ja sukututkimus, jossa otettaisiin mukaan kaikki vänrikki Erik Stenrothin jälkeläiset, perheiden tyttärien jälkeläisiä syrjimättä.

Käytännön työkaluna sukulehti Kivenjuuret koettiin tarpeelliseksi ja tarkoituksenmukaiseksi. ”Uskon, että sinussa alkaa tätä lehteä lukiesasi herätä vähintäänkin kiinnostus omaa sukuasi kohtaan. Ehkä siinä on myös jo ripaus sukutunnetta”, Yrjö Sariola tiivistä Kivenjuurien pääkirjoituksessa (numero 2/1997), kun taas urheilukirjailija Markku Siukonen (1948–2016) runoili:

*Suvussa elävät tuntehet suuret
palvelehan meitä Kivenjuuret
menneisyyden arvoista muistuttaa
tulevaisuuteen uskoa kuiskuttaa.*

Sukuseuran perustava kokous lähestyy

Marraskuussa 1998 Kivenjuuret julisti, että virallinen sukukokous järjestetään 10. kesäkuuta 2000 Helsingin Suomenlinnassa, jota vänrikki Erik Stenroth ja hänen poikansa luutnantti Nils Stenroth olivat olleet rakentamassa 1700-luvun puolivälissä. Järjestelytoimikuntaa veti Seija Tikkanen. Varatuomari Aarne Sariola kirjoitti artikkelin sukuseuran tarpeellisuudesta. ”Ilman selkeätä yhdistysmuotoista tukea, niin taloudellista kuin muutakin, tutkimusta ei pitemmän päälle pystytä jatkamaan.”

Kivenjuurien kuudes numero (1.6.2000) jakoi ennakkoon tiedot sukuseuran perustamiskokouksesta, jonka yhteydessä julkistettaisiin sukukirja ”Stenrothien keskeneräinen”. Yli 400 ennakoilmoittautujan sukulaista päätti, että yhdistysmuotoinen sukuseura perustetaan. **Jukka Suomelan** ponsiesityksestä pöytäkirjaan merkittiin, että sukuseura pyrkii yhdistyksenä käsittelemään neljää sukuhaaraa tasapuolisesti. Sen seurauksena kahdeksanjäsenisessä hallituksessa on alusta asti ollut kaksi edustajaa Katarinan, Henrikin, Saran ja Nilsin haaroista.

Isäni kysymykseen 1969 voin vastata 50 vuotta myöhemmin Kivenjuurien 43. numerossa: ”Saisin. Vähän enemmänkin.”

KIVENJUURET

Sunnuntai, 24. maaliskuuta 1996 Stenroth-Salmenkivi-suvun Numero 1 Sivun 1

Tervetuloa Mäntyharjulle 8.-9. kesäkuuta 1996!

Sukukokous toteutuu

Ohjelma valmistui, ilmoittautumiset ajankohtaisia

Yllätys kahvihuoneessa

Eräät henkilöt ovat tutkineet jo 1900-luvun alusta lähtien kysymystä siitä, mistä Erik Stenroth on ilmaantunut täyttämään paikkansa Ruotsi-Suomen armeijan sotilaana, fanööriksi ja sittemmin vänrikiksi ylenneenä. Kysymys jäi ratkaisemattana.

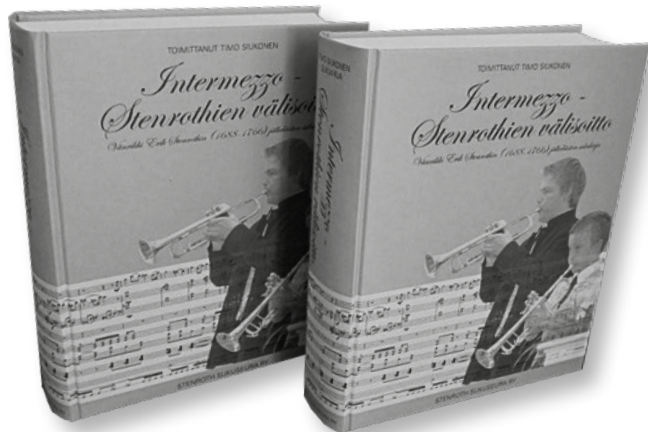
Sukukaavio oli Erikiin asti tehtynä, yhtenä tekijänä apteekkari Ernst Sandlund. Tällaisen kaavio-kopion ojensi minulle yllättäen hänen sisarenpoikansa lääkäri Johan Berggårdh (Kvartetto, H 722), työtoverini Mehiläisessä, sairaalan kahvihuoneessa joskus 1970-luvulla.

Pellosniemen pappilan vaikutus

Oma kiinnostumiseni sukuasioista sai pontta, kun jouduin järjestelytoimikunnan jäsenenä mukaan Pellosniemen pappilan sukuhaaran kokoukseen kesällä 1983.

Tilanne oli ratkaiseva, sillä kuulijoiden joukossa oli **Timo Siukonen**, joka soitti minulle kokouksen jälkeen ja valitti sitä, että kokous meni häneltä paljolti ohi korvien. Synnä siihen oli se, että aika kului vaippoja vaihtaessa.

Hän pyysi saada esitelmäni tekstin, jonka hänelle lähetin. Timon panos sukumme tutkimisessa ja dokumentoinnissa on ainutlaatuinen ja kaikille tuttu. Yksi tähti hetki suvun historiassa on se, kun Timo nostaa paksun ja painavan Intermezzon kädessään korkealle ilmaan Kyyhkylän kokouksessa kesällä 2006. Kuten hän esipuheessa mainitsi ja mikä ilmenee kirjan nimessä, työ ei tule koskaan valmiiksi.

Ohitimme jo seuran perustamisvuoden. Silloin oli tunnelma korkealla ja paljon väkeä liikkeellä. Töitä ovat sen jälkeen paiskineet Timo Siukonen, Yrjö Sariola ja monet

muut. Kun on ilmaantunut jatkuvasti uudistuva sukutyöntekijöiden joukko, on menestystä tullut, kirjallinen toiminta pysynyt virkeänä. Uskon seuramme tulevaisuuteen.

Viestintäpalvelu Kielikukkanen

- Puhtaaksikirjoitus- ja kielenhuoltopalvelut
- Muistelmien kirjoittamisen avustaminen
- Valokuvamuistelmien kokoaminen ja painattaminen (yhteistyö Ifolorin kanssa)
- Sihteeripalvelut yrityksille
- Selkokielliset käännökset

www.kielikukkanen.com 050 412 780

✉ paivi.narhi1@gmail.com

Ensimmäinen neljän haaran sukukokoontuminen Mäntyharjulla 1996. (Kuva: Eija Stenroth)

Tervehdys Turengista

MARKKU JA EIJAN STENROTH (KVARTETTO, N 432)

Helsingin Sanomissa oli keväällä 1996 kutsu Stenroth-suvun kokoukseen Mäntyharjulle 8.6. Lehdessä kutsuttiin kaikkia vänrikki Erik Stenrothin (1688-1766) jälkeläisten neljään haaraan kuuluvia ensimmäistä kertaa yhteiseen kokoontumiseen.

Päätimme lähteä Mäntyharjulle tunnustelemaan, kuulummeko samaan sukuun. Tiesimme ainoastaan Stenrothin sisarusten; isäni Jaakon, sisarensa Hillikka Martinsénin, veljien Pekan ja Erkin olevan syntyisin Viipurin maalaiskunnasta, Säiniön kylästä. Vaija sisaruksineen lähti mukaan ottamaan asiasta selvää. Kaikki yhtä uteliaina ja epä tietoisina.

Oikeassa paikassa oltiin

Ilo oli suuri, kun ilmoittautumisen yhteydessä meille vakuutettiin, että kyllä kuulutte joukkoon. Timo Siukonen oli jo siihen mennessä tehnyt sukuselvitystä sen verran laajasti, että osasi paikantaa meidän perhekunnan sukuun. Kohokohdaksi muodostui tilanne, jossa juontaja ilmoitti juhlaväelle, että ”täällä on mukana eläviä Stenrothejakin!” Meidät nostatettiin penkeistä ja saimme raikuvat aplodit. Meidän pojat osoittautuivat 10. polveksi

Erikistä suoraan alenevasti isälinjassa. Markkulle iso yllätys oli se, että suvun karjalaisuus olikin ohut, ainoastaan kahden sukupolven mitainen. Juuret olivat Pohjanmaalla.

Pääsimme siis alkuun omassa sukutuntemuksessamme, Erikin poika Nils osoittautui haaramme kanta-isäksi. Markku valittiin sukuhallitukseen edustamaan Nilsin haaraa.

Nivalaan sukujuuria tutkimaan

Tiedosta innostuneina matkasimme perheen kanssa vielä samana kesänä Nivalaan sukujuuria tutkimaan. Varasimme kirjastosta mikrofilihuoneen. Pari päivää olimme filmejä katselleet, kun meitä tuli tervehtimään paikallinen sukututkija, joka oli kuullut, että kirjastossa ahertaa uusia ”sukututkijoita”. Jokunen hetki keskusteltiin ja häneltä saimme tiedon Kivijuuri-nimisistä sukulaisista Nivalassa.

Kävimme Liisa Kivijuurta ja hänen veljeään Juhania samalla matkalla tervehtimässä. Nivalan hautausmaat kuljettiin tarkasti läpi ja pojat (silloin 13- ja 10-vuotiaita) saivat pisteitä jokaisesta löydetystä Stenroth-haudasta. Välillä he herättivät kysymyksen,

että ”tehdääkö me tänä kesänä mitään muuta kuin ollaan hautausmailla?” Seuraavana kesänä sitten kierrettiin Nivalassa Stenroth-nimisiä sukulaisia tervehtimässä.

Sukuseuraa perustamaan

Uusi sukuhallitus kokoontui meillä Turengissa seuraavan kerran Yrjö Sariolan johdolla. Sukuseuran perustamista pohjustettiin muutama vuosi.

Sukuseura perustettiin vihdoin vuonna 2000 Suomenlinnan sukujuhlan yhteydessä. Eija tuli mukaan Markun tilalle ja tavoitteena oli selvittää pojille heidän isänsä suvun juuret. Tämä toteutui Timo Siukosen ansiokkaasti toimittaman Intermezzo sukukirjan välityksellä.

Sukuseuran toiminnalta toivomme, että se löytäisi toimintamuotoja, joilla perustajasukupolven jälkeläiset saataisiin mukaan sukuseuran toimintaan ja sitä kautta ottamaan vastuuta sukuyhteyden jatkumisesta. Se edellyttää perhetasolla suvun arvostamista, serkkujen yhteydenpitoa ja sukuperinteiden vaalimista. Kivenjuuret on loistava tiedonjaka- ja laajentamaan tietämystä suvun historiasta ja sen arvosta. Toivotamme sukuseuralle ja Kivenjuurille menestyksekkäitä vuosia edelleen!

Mukaan uusia sukupolvia

Isoisäni oli aikanaan koonnut suvustamme kattavan oma-tekoisen ”sukukirjan”, josta sain paljon tietoa suvustamme. Isoäitini Sigrid Stenrothin veli oli toiminut pappina täällä Heinolassa, jossa nykyisin asun. Hänelle rakennettiin myös uusi pappila, jonka isoisäni piirsi.

Kuitenkaan oman sukuni puitteissa ei ollut sukuseuraa. Kiinnostuin kovasti, kun tuli tieto isoäitini puolelta Stenroth-sukuseuran perustamisesta. Kuuluin myös sukuyhdistyksen perustamista valmistelemaan sukutoimikunnan alaiseen työryhmään. Tulin valituksi sukuseuran ensimmäiseen hallitukseen, jossa sainkin toimia 12 vuotta kaikkiaan viiden puheenjohtajan alaisuudessa.

Kunnioitan suuresti kaikkia idearikkaita sukumme puuhaihmisiä, joiden valmisteleman työn tuloksena meillä on toimiva sukuseura, joka täyttää nyt 20 vuotta.

Sukusiteitä vaalittava

Toivon valittavalle uudelle puheenjohtajallemme intoa ja rakkautta sukuun. Tahtoisin häneltä, niin kuin kaikilta hallituksen jäseniltä riittävästi aikaa sukurakkauden ja sukusiteiden vaalimiseen, sillä muulla tavallahan ei sukuseuran työtä voi tehdä.

Suurena haasteena esitän kaikille sukuseuramme jäsenille, että meillä olisi viisautta ja oivallusta siirtää sukurakkaus ja sukuseuraidea myös uusille sukupolville. Myös sukuseuran Kivenjuuret-lehden tulisi pysyä voimakkaana yhdistävänä siteenä jäsenistömme välillä, pystyen tarvittaessa uudistumaan nopeasti muuttuvassa ajassamme.

Lähdimme veljeni Ilmon kanssa Suomenlinnan perustavaan kokoukseen suurin odotuksin, yhdessä monien sukulaisten kanssa. Kokoontumisessa kaikkienensa oli innostunut tunnelma.

TEKSTI: KAARINA WILSKMAN | KUVA: HELI LAURIKAINEN

Heli Laurikainen: Kannattaa olla utelias ja mennä mukaan

Heli Laurikainen (Kvartetto, H 928) istuu pöydän ääressä kesäkodissaan Moisio kartanon väentuvassa, kun soitan hänelle ja pyydän pientä muistelua sukujuhlasta ja sukuseuran perustamisesta.

Heli oli mukana sukukokoustyöryhmässä, jonka tehtävänä oli järjestää juhla ja sukuseuran perustava kokous. Työryhmä piti ensimmäisen kokouksensa Helsingissä **Seija Tikkasen** luona. Tunnelma oli to-

della innostunut.

Järjestäjät jännittivät, tuleeko osallistujia. Heitä tuli lähes 500 ja kaikkien pääsy haluttiin varmistaa. Siksi juhla toteutettiin samana päivänä kahteen kertaan Suomenlinnas-

sa juuri kunnostetussa Tenalji von Fersen -salissa. Heli oli tilaisuuden toinen juontaja yhdessä **Eija Stenrothin** kanssa.

- Sukuseuran työ turvaa jatkuvuutta ja siirtää perintöä tuleville sukupolville. Mukaan kannattaa tulla joko pitemmäksi tai lyhyemmäksi aikaa, oman tilanteen ja voimavarojen mukaan.

Kuvataide kertoo suvusta

Heli päätyi omana panoksenaan tekemään juhlaa ja sukuseuraa varten grafiikan lehden. Se on runsauden sarvi, joka kuvaa Helin näkemystä sukutyön annista (ks. kansi ja sivu 2).

Grafiikan kaksi ensimmäistä lehteä luovutettiin Suomenlinnassa Yrjö Sariolalle ja Timo Siukoselle. Grafiikan lehteä myös myytiin tilaisuudessa.

Musiikki kuuluu juhlaan

Helin serkku, musiikin huippuammattilainen ja moniosaaja **Riku Niemi** (Kvartetto, H 924) sävelsi Stenrothien juhlarassin. Sen kantoesitys oli Nivalan sukujuhlissa kesällä 2004 soittajinaan säveltäjä itse (rummut), hänen silloinen vaimonsa **Lea Pekkala** (sello) ja siskonsa **Ninni Niemi** (piano).

Sävellyksen nuotit löysivät tiensä myös Timo Siukosen toimittaman seuraavan sukukirjan eli Intermezzon kanteen. Kannen suunnittelusta vastasi Heli jatkuvuuden hengessä. Intermezzon julkistamisjuhlaa vietettiin kesäkuussa 2006 Mikkelissä.

Sukuseuran toimintaan Heli osallistui pitkään ”Sosiaalisten toimintojen toimikunnassa”.

- Tänä päivänä toimikunnan nimi hiukan jo hymyilyttää. Mutta toiminta oli todella antoisaa. Järjes-

Heli yhdessä äitinsä Outi Ristolaisen kanssa. Outi Ristolainen on muuten ideoinut Stenrothien viirilaulun. Helin vaiheita on esitelty myös Kivenjuurissa numero 22 vuonna 2009

timme tapahtumia, joissa suvun jäsenet saattoivat tutustua toisiinsa ja suvun historiaan.

Ikkunat auki maailmaan

Helin tyttären tytär Ella Rose Kaur symboloi monella tapaa tämän päivän maailmaa. Helin tytär ja Ellan äiti on saanut avioliiton kautta satoja intialaisia sukulaisia.

- Meidän on aika olla avoimia ja uteliaita ja nähdä se anti, mitä saamme myös kansainvälistymisen kautta. On ihana asia oppia koko ajan uutta.

Lopuksi hän haastaa lehden.

- Olisiko ideaa, että Kivenjuuret esittelisi myös suvun kansainvälisiä jäseniä?

TERVETULOA
sukuseuran 20-vuotisjuhlan
Suomenlinnaan 30.5.2010.
Katso ilmoitus sivulta 19.

Stenrothien geneettinen tausta on harvinainen ja viittaa siihen, että Erik Stenrothin juuret ovat Ruotsissa.

Stenrothien DNA-projekti etenee

MARKETTA STENROTH JA MAARIA PUUPPONEN

Stenrothit kuuluvat Suomessa harvinaiseen haploryhmään Q M242 ja ovat nyt löytäneet paikkansa Q-tyypin Nordic-nimen saaneesta suuroksasta L527.

Stenrothien isälinjan mukainen alaryhmä suuroksassa on sekä Henrikin (H) että Nilsin (N) suoran isälinjan Big Y-testeissä ollut BY158320. Big Y-testin teki yksi henkilö kummastakin sukuhaarasta.

Kesällä 2019 testeissä tarkaksi haploryhmäksi vahvistui Q-BY157608. Se on siirtynyt Ruotsista Suomeen ja nimetty täällä omaksi DNA-puun latvatyypiksi Q-BY157608.

Nyt saatu vertailutulos on merkittävin virstanpylväs, johon Stenrothien suoran isälinjan DNA-projekti on tähän mennessä johtanut. Tilanne elää ja tiedot täsmenntyvät uusien testitulosten ja niistä saatavien osuimien myötä niin Suomi DNA- kuin Q Nordic-ryhmässäkkin.

Administraattori, sukututkija **Lauri Koskisen** mukaan koko mutaatioketju aina Stenrothien omaan latvatyyppiin BY157608 asti on:

Q-haplون perustyyppi:

M242 > M346> F1161> L527 >

L527 > Y4838 > BY2014 > FGC6986 > Y16739
> **BY54347** > Y132298 >

BY158320 > BY157608.

Mutaatioketjun kohdassa BY54347 ja sen jälkeen latvaoksissa on vain ruotsalaisia ja suomalaisia DNA-tutkimustuloksia. Suomalaisia ovat siinä Stenrothien kaksi näytettä.

Tähän mennessä saatujen tulosten perusteella näyttää siltä, että Erik Stenrothin geneettinen perimä on Ruotsista lähtöisin. Vielä ei ole kuitenkaan riittävästi tietoa tarkempien johtopäätösten tekemiseen. Mitä enem-

män näytteitä lähetetään tutkittavaksi niin Ruotsista kuin Suomestakin, sitä enemmän saadaan vertailutietoa ja tulokset tarkentuvat.

Stenrothien DNA-projektin taustaa

Projektiin osallistui yhteensä viisi henkilöä, kolme Henrikin ja kaksi Nilsin sukuhaarasta. Osallistujat liittyivät samalla mukaan Suomi DNA-projektiin, jonka ylläpitäjät tarjoavat apua analyysissä ja pulmatilanteissa. Kaikki osallistujat ovat tehneet isälinjan Y-DNA67-testin ja kaksi edelleen Big Y (111) -testin. Palveluntarjoajana on toiminut Family Tree DNA. Näytteet on testattu kansainväliset laatuvaatimukset täyttävissä, korkeat kriteerit omaavassa laboratoriossa.

Isälinjan testien tuloksena määrittynyt perimän tyyppi eli haploryhmä. Kun kahden henkilön testituloksen välillä on riittävästi ja oikeanlaista yhteistä dataa, löytyy testatulle henkilölle osuma.

Kivenjuurissa aiemmin: Timo Siukonen: Erik Stenrothin geeniperimä, Kivenjuuret 40, toukokuu 2018.

Haluatko perehtyä tarkemmin geneettiseen sukututkimukseen?

- Kuusiluoma P.T. (toim.) Johdatus geneettisen sukututkimukseen. Suomen Sukututkimusseura.
- Pirttivaara M. Juuresi näkyvät - Geneettisen sukututkimuksen ABC. Siltala.
- <https://www.karjalansivistysseura.fi/suvut/geneettinen-sukututkimus/>

Kiinnostaako omat geneettiset juuresi?

Kannustamme Stenroth sukuseuran suoran isälinjan henkilöitä liittymään omaehtoisesti mukaan Suomi DNA -projektiin ja sitä kautta tekemään lisää isälinjan testejä. Näin vertailutuloksia saadaan enemmän.

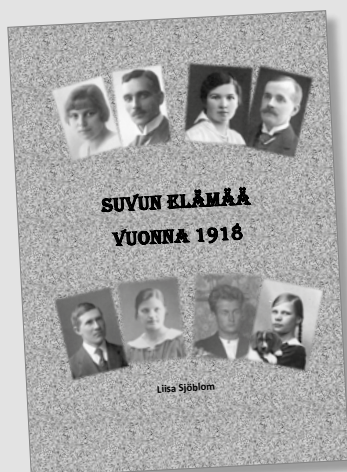
Tarkat suomenkieliset ohjeet näytteen tilaamisesta löytyvät Suomi DNA -projektin sivuilta linkistä:

<https://www.familytreedna.com/groups/finland/about/background>

Klikatkaa linkkiä ja lukekaa tilausohjeet tarkasti.

- Kirjautukaa Suomi DNA-projektin sivulta oikeasta yläkulmasta painamalla JOIN
- Täydentäkää tilaajan tiedot sekä tarvittaessa vanhimman esi-isänne tiedot (Mr. Erik Stenroth, b. 1688 and d. 1766) ja tilatkaa näyte ohjeen mukaan.
- Saatte sähköpostiin tilausvahvistuksen, KIT-numeron, salasanan (password) ja linkin omille sivuillenne.
- Saatuanne näyteputkilot palauttakaa ne ohjeen mukaan kirjattuna kirjeenä, muistakaa allekirjoitus!
- Kirjautukaa saamallanne KIT numerolla ja salasanalla omille sivuillenne <http://www.FamilyTreeDNA.com> ja menkää oikeasta yläkulmasta
- Kohtaan Account settings ja sieltä kohdistu:
 - o Genealogy: lisätäkää vanhin esi-isänne: Mr. Erik Stenroth, b. 1688 and d. 1766
 - o Privacy & Sharing: hyväksykää/aktivoikaa kohta Opt in to Sharing
 - o Project Preferences: painakaa kynää ja antakaa laajat (Advanced) oikeudet Suomi DNA -ryhmän hallinnoijille sekä hyväksykää alla oleva Opt in to Sharing
- Liittykää halutessanne omien sivujen etusivulla kohdasta Join Project lisäksi ryhmään Q M242 sekä Q Nordic kirjoittamalla ja valitsemalla haluttu ryhmä, perusteluna tarvittaessa Member of the Finland DNA Group”

P.S. Haastamme myös molempien Erik Stenrothin tytärtä Katarinan ja Saran sukuhaaran suoran isälinjan edustajia tutkimaan oman sukuhaaransa isälinjaa. Katarinalla Roschierit ja Saralla Masalinit.

Liisa Sjöblomin juuri ilmestynyt kirja

SUVUN ELÄMÄÄ VUONNA 1918

kuvaa erilaisten perheiden kohtaloita juuri itsenäistyneessä Suomessa. Kirjan perheet asuvat eteläisessä Suomessa, jonka tapahtumia seurataan. Kautta koko kirjan seurataan tapahtumien kehitystä ja sodan etenemistä henkilökohtaloista kerrottaessa.

Kirjassa on 200 sivua, tekstiä 150 sivua ja yhtä monta valokuvaa, lähdeluettelo, henkilöluettelo, jossa yli 600 nimeä ja 8 karttaa.

Stenrothilaisista kirjassa kuvataan Schroderuksia N314 - 324, Ylppöjä S1484 ja Lahdensuukin esiintyy S1504.

Kirjasta kiinnostuneet voivat ottaa yhteyttä

Liisa Sjöblomiin, puh. 044-556 6622 tai liisa.sjoblom@pp.inet.fi

Kirjan hinta on 15 €- + postimaksu 8 €.

Jatkan lupaukseni mukaan Adi Stenrothin (Kvartetto, H 691) tarinaa. Nyt on vuorossa aika hänen syntymästään ja varhaislapsuudestaan.

Muukalaislegioonan upseeri Adi Stenrothin tarina, osa II

TEKSTI: ANDERS VON BELL | KUVA: ANDERS VON BELLIN KUVA-ARKISTO

Adi syntyi 2. elokuuta 1896 Nurmijärvellä. Hänen isänsä oli Otto Adlay Stenroth, joka oli syntynyt 21.5.1867 Valkealassa. Hänen isoisänsä oli Karl Gustaf Stenroth (H 684) ja isoisän isä oli Peter Reinhold Stenroth (Kvartetto, H 435). Äiti oli Mary Koptelow, syntynyt 21.5.1871 Pietarissa. Äidin isän nimi oli Gregorij Koptelow ja äidin Anastasia Woronow.

Otto Adlay ja Mary menivät naimisiin 10. marraskuuta 1893. Perhe muutti Helsinkiin 13. loka-

kuuta 1896, joten oletan heidän asuneen Hangossa ennen sitä (ks. alla tarina Adin syntymästä). Tämä osittain selittää, miksi Adi kastettiin 3. tammikuuta 1897. Mielenkiintoinen pieni yksityiskohta tässä on, että sekä Adin isä että äiti olivat syntyneet samana päivänä eli 21.5. mutta kylläkin eri vuosina.

Syntyneiden ja kastettujen luettelon kertomaa

Adin syntymätiedot löytyvät Helsingin syntyneiden ja kastettujen luettelosta, missä lukee koruttomasti syntynyt 2.8. ja ristitty 3.1.1897. Kastepappina oli Walter Lampén, joka toimi Helsingissä pappina vuodesta 1893 alkaen yli 60 vuotta.

Lampénilla oli mielenkiintoinen yhteys Stenroth sukuun. Hänen ensimmäinen työpaikkansa apulaispappina valmistumisen jälkeen (1887) oli Otto Adolf Stenrothin (H 733) Laukaan seurakunnassa. Nyt paremmin itsekkin ymmärän, miksi Walter Lampén oli Andreas ”Antero” ja Sigrid von Bellin (s. Stenroth) (H 734) ”perhepappi”, joka kasti mm. kaikki heidän lap-

senlapsensa lukuun ottamatta nuorinta tädeistäni.

Samasta syntyneiden ja kastettujen luettelosta löytyy tiedot myös kummivanhemmista. Adin kummivanhemmiksi tuli pastori Otto Stenroth vaimonsa Fannyn kanssa, rovastinna Adele Stenroth (s. Colliander) (H 684), joka oli Adin isoisän toinen vaimo. Lisäksi kummina oli kapteeni Gustav Stenroth (H 685), joka oli Gustaf Jonatan Stenroth, Otto Adlayn vanhempi veli. Gustav oli Adin syntyessä vielä armeijassa ja hänet oli nimetty kapteeniksi samana vuonna. Hän erosi armeijan palveluksesta vuonna 1898 ja hänestä tuli myöhemmin myös asemapäällikkö rautateillä kuten nuoremmasta veljestään Otto Adlaysta.

Kummeina lueltiin myös pankinjohtaja Otto Stenroth ja Sigrid von Bell (s. Stenroth, Otto Stenrothin sisar) sekä asessorinna Natalia Mandorff. (Mandorffin sukunimestä olen vähän epävarma, sillä käsiala on epäselvä. En ole voinut varmentaa hänen nimeään enkä tiedä, miten hän sukuun tai henkilöihin liittyy.)

Adin syntymä pääsi yllättämään

Fanny Stenroth kirjoittaa muistelmissaan, että poika (Adi) ilmoitti tulostaan, kun äiti oli käymässä Nurmijärvellä Korven asemalla, jossa isä Otto Adlay toimi vt. asemapäällikkönä.

Adin serkku Rode Ester Stenroth (Gustav Stenrothin vanhin lapsi, H 686)) on kirjemuotoisessa kertomuksessa kirjoittanut samasta asiasta. Vapaasti käännettynä se kuuluu näin:

”Adlay Gideon syntyi 2. elokuuta 1896. Hänen isänsä oli silloin vt. asemapäällikkö Korven asemalla, joka sijaitsi Hanko-Hyvinkään radan varressa. Täti Mary oli käymässä miehensä luona, kun Adi ilmoittamatta ennakkoon päätti ennen aikaisesti tulla maailmaan. Mitään lasten vaatteita ei ollut käytettävissä, joten Mary-täti soitti isoäidille (Otto Adlayn äidille) Hankooseen, missä Mary-täti asui silloin. Hän pyysi että Otto Adlayn äiti laittaisi valmiiksi lasten vaatteilla paka-

tun laatikon matkaan kohti Korven asemaa. Kartonki kyllä tuli perille, mutta sisälsikin Mary-täidin morsiuspuvun ja hunnun. Eli isoäiti oli vahingossa laittanut väärän laatikon matkaan.

Mutta ei tarvinnut nuoren vastasyntyneen matkustaa ilman vaatteita, sillä oikea laatikko saatiin Korven asemalle ja poika pääsi matkaamaan ensimmäiseen kotiin Hankooseen.

Muutto Kaukolaan ja Tohmajärvelle

Perhe sai siirron Kaukolaan, kun Otto Adlay sai sieltä asemapäällikön viran. Perhe muutti siinä 3. toukokuuta 1900. Kaukolan pitäjä sijaitsi Laatokan länsirannalla lähellä Käkisalmea.

Neljän vuoden kuluttua muuttokuorma kulki Tohmajärvelle, missä Otto Adlayn ura jatkui Wärtsilän asemapäällikkönä. Tänne perhe saapui elokuun 25. päivä 1904.

Rode Ester kirjoittaa, että lapsena Adi oli erittäin herkkä ja tottelevainen. Hän ei lapsena eikä isona-

kaan aiheuttanut vanhemmilleen surua tai ongelmia. Rode Ester kirjoittaa myös, että jo lapsena Adi halusi matkata kaukomaille ja Kolme Muskettisoturia oli hänen lempikirjansa. Eli mahtoiko tästä jo syntyä ensimmäinen pieni kipinä hakeutua sitten myöhemmin Muukalaislegioonaan?

Lähteet:

Fanny Stenrothin muistelmat, *Margatta Salonen ja Theo von Bell (toim.)*, stenrothsukuseura.net

Helsingin syntyneiden ja kastettujen luettelo 1885 - 1906 kuva 1031

Kansallisarkisto *Helsingin seurakunnan sisään/poismuuttaneet*

Kansallisarkisto *Kaukolaan seurakunnan sisäänmuuttaneet*

Kansallisarkisto *Tohmajärven seurakunnan sisäänmuuttaneet*

Rode Ester Stenrothin kirjoittama *kertomus Adista 1927 jälkeen*

Stenrothien kvartetto, Henrikin sukukirja

Laukaan pappila – kulttuurikoti

Walter Lampén kertoo kirjassaan *Människa och präst*, että ”*nimitys apulaispapiksi Laukaaseen vei hänet rovasti Adolf Stenrothin hienostuneeseen kotiin*”.

Hänen kollegansa Helsingissä, Ola Cleve, kirjoittaa samassa kirjassa:

”*Walter Lampén ei olisi parempaa alkua pappisuralleen saanut, koska Stenrothin koti oli kulttuurikoti täynnä elävää kristinuskoa. Rovasti itse, upseerinpoika Rantasalmelta, yhdisti sotilaallisen jäykkyyden pappismaiseen arvostukseen.*”

Hänen sivistyneestä vaimostaan Lampén sanoo, että hän oli kristillinen nainen pyhässä koristeessa ja varustettuna suurella mitalla niin älykkyyttä kuin sydäntä.

Rovastinperhe puhui ruotsia keskenään mutta tunsu suurta kiinnostusta suomalaisuutta kohtaan. Talvi-iltoina ruokasalissa pidettiin suomenkielinen iltahartaus, jossa ei ollut pelkästään koko palveluväki paikalla vaan myös usein talossa satunnaisesti yöpynyt kulkuri ”.

Anders von Bellin vapaa käännös ruotsinkielisestä tekstistä.

Lähde: Walter Lampén: *Människa och präst*, Prosten Walter Lampéns Hyllnings- och Minnesfond, Helsinki 1962.

Satu Mehtälä oli vapaaehtoistyössä viime keväänä Ugandan Kampalassa. Hän tutustui myös slummityöhön.

KTM Satu Mehtälä (Kvartetto, N742) on mukana yrittäjän ja hallitustöiden ohessa Naisten Pankin toiminnassa, jonka perustajajäsen hän on ja uskoo yhä toiminnan perustarkoitukseen.

Yhteisöllisyyden liima kehitysmaissa ja Suomessa

HAASTATELU: KAARINA WILSKMAN | KUVAT: SATU MEHTÄLÄN KUVA-ARKISTO

- Tuemme kehitysmaiden naisten tulonhankintaa, koska nainen käyttää tulonsa lasten ja perheen hyväksi. Näin köyhyys vähenee ja samalla naisen sosiaalinen asema perheessä ja yhteisössä kohenee.

Satu kertoo, että hankkeissa naisten keskinäisellä verkottumisella ja paikallisten hanketyöntekijöillä on suuri merkitys itsetunnon vahvistumiselle. Sen myötä nousee kyky ja halu vaikuttaa omaan asemaan ja auttaa myös muita.

Tästä konkreettisen esimerkin hän sai viime keväänä Ugandan Kampalassa, jossa hän oli vapaaehtoistyössä kaksi kuukautta Naisten pankin kanafarmin perustamisen tiimoilta. Samalla hän kävi tutustumassa Naisten pankin tukemiin naisryhmiin Kampalan slummialueilla. Slummityössä autetaan naisia

löytämään vaihtoehtoja itsensä elättämiseen. Tyttöjen ja naisten tarinat kertoivat onnistumisista esimerkiksi käsitöiden ja saippuan valmistuksen avulla.

- Antamamme tuki voi olla meidän mittakaavassa pieni, mutta sen vaikutukset voivat olla suuret. Auttamisen halu on terveen ihmisen perusominaisuus.

- Näemme työmme tuloksia numeroina ja faktoina. Kuulemme tarinoita, joita ei voi silmät kuivina kuunnella. Konkreettinen, yksittäisen ihmisen oma kokemus liikuttaa joka kerta. Samoin se kiitollisuus, jonka he haluavat välittää meille kaukana oleville tukijoilleen.

Apua saaneet naiset pitävät huolta läheisistään. Satu kertoo Kambodžassa tiettömän taipaleen takana asuvasta naisesta, joka huolehtii

aids-orkoksi jääneestä siskonsa pojasta. Poika on itsekkin hiv-positiivinen. Naisten Pankin tuella nainen on perustanut pienen puutarhavihjelmän, hankkinut kanoja ja ruokkii niiden avulla perheen. Kerran kuukaudessa hän hakee 80 kilometrin takaa hiv-lääkkeet pojalle, jonka kallein aarre on peilin taakse kiinnitetty kuva hänen vanhemmistaan.

Toiminnan oltava läpinäkyvää

Tällä hetkellä Satu Mehtälä toimii Naisten pankissa kehittämissyöryhmän vetäjänä. Ryhmän tehtävänä on hanketyön arviointi ja kehittäminen.

- Seuraamme rahan käyttöä ja hankkeiden tuloksia systemaattisesti ja läpinäkyvästi, jotta voimme todentaa, että raha menee perille ja

hankkeissa saadaan aikaan haluttuja vaikutuksia. Kirkon ulkomaanapu on kumppanimme, joka vastaa ammattimaisena kehitysjärjestönä hankkeidemme toteutuksesta.

Satu Mehtälä uskoo, että Naisten pankissa vetoaa merkitys, konkreettisuus ja yhteisöllisyys.

- On ollut ilo seurata, miten ympäri Suomea on syntynyt aina vaan uusia porukoita, jotka innolla ja kekseliäästi kehittävät uusia keinoja kerätä varoja Naisten pankin työhön.

Osaksi sukupolvien ketjua

Suvun merkitys näkyy vahvana kehityksimaissa. Suvun merkitys on korostunut myös Sadun omassa elämässä. Vanhempien kuoleman jälkeen hänelle tuli tarve juurtua sukuun laajemmin. Sisarukset, tädit, sedät tulivat entistä tärkeämmäksi, tuli myös halu tutustua ennen tuntemattomiin sukulaisiin ja kuulla heidän kertomia tarinoita omista sukujuurista.

- Suvun - ja sukuseuran - merkittävä tehtävä on nostaa esiin juuret ja tukea yhteisöllisyyttä. Oman su-

vun tarinat ja niiden kautta siirtyvät tiedot ovat merkityksellisiä ja sitovat meidät osaksi sukupolvien ketjua. Olisi hienoa, jos löytyisi myös jatkossa ihmisiä, jotka haluavat tehdä arvokasta työtä sukuseuramme hyväksi.

Lue lisää Naisten pankista <https://www.naistenpankki.fi/tieto-meista/mika-on-naisten-pankki/>

Tule Naisten pankin kuukausilahjoittajaksi: <https://www.naistenpankki.fi/lahjoita/> tai laita kerralahjoitus tilille FI47 5789 5420 0246 76.

Suku-uutisia

Tervetuloa sukuun

Mia Hujanen (os. Lauri-kanen) (Kvartetto, H 928) avioitui 11.8.2018 Telveer Sandhun kanssa Lontoosaa. Kuvassa myös tyrär **Ella Rose Kaur Sandhu** (s. 30.5.2019).

Tiedon Kivenjuurille välitti *Heli Laurikainen.*

Jonathan Coullin (Kvartetto, N 1017) ja Aino Suomisen perheeseen on syntynyt tyttövauva 31.7.2019 **Elli Olivia Coull.**

Tiedon Kivenjuurille välitti *Marketta Stenroth.*

Onnittelemme tuoreita tohtoreita

Lauantaina 26.10.2019 tarkastettiin lääketieteellisensiaatti **Kaisa Tolskan** s. Pinomaa (Intermezzo 249) väitöskirja *Pain and postoperative hemorrhage after tonsillectomy* Helsingin yliopiston lääketieteellisessä tiedekunnassa. Kaisa Tolska on anestesialääkäri, jonka tutkimus koskee kipua ja verenvuotoa päiväkirurgisen nielurisaleikkauksen jälkeen.

Perjantaina 1.11.2019 tarkastettiin teologian lisensiaatti **Emil Antonin** (Intermezzo 2242) väitöskirja *Ratzinger and the Religions: Studies on Pope Benedict XVI and Interreligious Dialogue* Helsingin yliopiston teologisessa tiedekunnassa. Väitös on ensimmäinen katonlinen väitöstutkimus teologisessa tiedekunnassa.

Tiedot toimitti *Kivenjuurille Marjatta Salonen.*

Otamme osaa suruun

Taiteilija, suomen kielen lehtori **Ilona Teresia Murto**, (o.s. Raatikainen) (Kvartetto, N 394) 16.8.1924 - 17.6.2018, Ottawa, Kanada. (Kor. 13:8 *Rakkaus ei koskaan häviä*) Ilmoittanut Tapio Murto

Laitoshoitaja **Tauno Kustaa Stenroth** (Kvartetto, N 1016) 25.6.1927 Nivala - 17.4.2019 Rovaniemi. Ilmoittanut Marketta Stenroth

Sukuseura tutustui Fiskarsiin

Sukuseuran kevätretken 11.5. kohteeksi valikoitui tänä vuonna Fiskars. Kaunis ja kiinnostava alue, ja kytkentöjä sukuun löytyi sieltäkin. Mukana oli noin 20 sukuseuran jäsentä.

Perehdyimme alueen historiaan filosofian tohtori **Kenneth Silverin** esityksen avulla. Saimme sananmukaisesti rautaisannoksen tietoa Länsi-Uudenmaan ruukeista, raudanvalmistuksesta ja Fiskarsin ruukin synnystä. Ja erittäin kiinnostava oli myös hänen roolinsa Suomen Valloit -seuran nykyisenä puheenjohtajana.

Fiskarsin rautaruukki perustettiin vuonna 1649. Hollantilainen Peter Thorwöste sai Ruotsin kuninkaal-

ta oikeuden perustaa masuunin ja kankivasaran Fiskarsiin ja valmistaa valettuja ja taottuja tuotteita.

Alueen historiaan voi perehtyä esimerkiksi <http://www.fiskarsmuseum.fi/fi/etusivu> ja

<https://www.fiskarsgroup.com/fi/yhtio/fiskarsin-historia>

Tulossa myös uutta

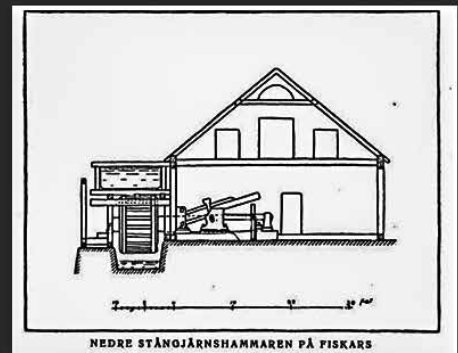
Silver on Fiskarsin museon ”Museorautatie 2020” projektipäällikkö.

Hän kertoi elävästi suunnitteilla olevasta täysin uudentyyppisestä kulttuuri- ja elämysmatkailukohteesta. Tulossa on Suomen ensimmäinen esteetön museorautatie, joka toteutetaan 2020 - 2022. Mukana on myös Suomen ensimmäinen höyryveturi ja Suomen ensimmäinen kaaparaiteinen sähköinen veturi.

RAUTA – VERTA, HIKEÄ JA KYYNELIÄ

Iso kuva: Kankivasara toiminnassa historiallisella rautaruukilla. (Helsingin yliopiston kirjasto/Museokuva/Helsinki).

Pieni kuva yläoikealla: Poikkileikkaus Orijärven kuparikaivoksesta vuodelta 1826. (Fiskars Oyj Abp, Fiskars-yhtiön historiallinen arkisto)
Pieni kuva alaoikealla: Kankivasara Fiskarsin alaruukilla. (Gabriel Nikander, Fiskars bruks historia, minnesskrift utgiven av Fiskars aktiebolag, Åbo 1929)

Vallonit

Ruukin perustaja Thorvöste sai luvan hankkia ulkomailta asiantuntijoita ja työvoimaa Fiskarsiin. Rauta-alan ammattilaisia tuli Ruotsista, Valloniasta tai Saksasta 1600-luvun lopulla ja 1700-alussa. Tyypillisesti yhdellä ruukilla oli noin 50 – 100 erilaista työmiestä tai naista yhden kauden tai sukupolven aikana. Esimerkiksi vuonna 1734 Fiskarsissa ja Antskogissa oli yhdeksän vasaraseppää.

He olivat nimiensä perusteella valloneja: Claes Pira, Michel Gilliam, Noe Tillman, Hinrich Pira, Jean Pouse, Gottfrid Pouse ja Jean Gierss. Tyypillisiä vallonijuuret omaavia ruukki- ja seppäsukuja ovat Nässling, Lönnqvist, Martelin, Åkerfelt ja Berg.

Vallonien ja Stenrothien polut risteävät mahdollisesti ainakin Roschier-suvun jäsenten kanssa. Viikunan tutkimuksista vilahuttaa nimi Jean Rochie. Intermezzosta löytyvät ainakin nimet Basilier, Brun, Giljami ja Pira. (ks. Marjatta Salosen kirjoitus Kivenjuuret 41, joulukuu 2018).

Silver toivottikin Vallonit r.y:n toimintaan rohkeasti mukaan kaikki, jotka tunnistavat kuuluvansa valloneihin.

Filosofian tohtori Kenneth Silver on arkeologi, historioitsija, sotilas ja pastori. Hän on Lähi-idän ja Välimeren alueen historian, arkeologian ja rahatutkimuksen asiantuntija. Sukututkimus on hänen sydäntään lähellä ja hän toimii tällä hetkellä Suomen Vallonit r.y:n puheenjohtajana.

Kuvat: Marketta Stenroth

Paateron keramiikkapaja ja sen tuotteet kiinnostivat

Risto ja Anneli Paatero kertoivat pajan toiminnasta ja esittelivät monipuolisia tuotteita. Monet tuotteet lähtivätkin mukaan stenrothilaisten koteihin eri puolille Suomea.

Sisarukset Eila Passoja ja Risto Paatero kertoivat suvusta ja Riston perheen muutosta Fiskarsiin.

Pariskunnan työnjako on usein sellainen, että Risto suunnittelee ja valaa ja Anneli koristelee ja viimeistelee. Anneli näytti, miten kauniit orvokit syntyvät mukien kylkiin. Kuvassa ne näyttävät harmaalta, mutta polttamisen jälkeen ne ovat kauniin sinisiä.

Saarijärvi, Rantasalmi ja Lohja – sukulinjan paikkakuntia

TEKSTI: EILA PASSOJA, KUVA: EILA PASSOJAN KOTIARKISTO

Yksi Fiskarsin retken vierailukohteista oli veljeni Riston ja Anneli-vaimonsa keramiikkapaja. Oli siis hyvä hetki selvittää Walldén - Paatero-linjan Stenroth-yhteyksiä.

Vaikka Henrik-kirkkoherran tyttäristä kaksi on esiäitejämme, olemme stenrothilaisia vain yhtä sukulinjaa pitkin, sillä Henrikin tytärten jälkeläiset, Ulrika Lovisan tyttärentytär ja Eva Fredrikan poika avioituivat keskenään ja liittivät kaksi Stenroth-linjaa yhdeksi, Maria Fredrika avioitui äitinsä Otto-serkun kanssa.

Esivanhempiemme elämänvalintojen taustalla olevien tekijöiden selvittely on usein arvailua, mutta suku-verkoston kautta tulee esille esimerkiksi se, miten on voitu tavata ja tutustua. Tässä keskityn paikkakuntien selvittelyyn.

Saarijärvi ja Rantasalmi tärkeitä

Stenroth-suvun kantaäiti Kristina Krook oli Saarijärveltä. Siellä asui ja vaikutti Katarina-tyttären Roschier-jälkeläisistä moni, samoin Sara-tyttären Masalin-jälkeläisistä.

Myös Walldén - Paatero -esivanhemmista useille Saarijärvi on ollut tärkeä paikkakunta. Henrik Stenrothin tytär Eva Fredrika asui Tarvaalan upseerinpuustellissa miehensä Otto Vilhelm Tandefeltin kanssa. Täällä syntyi ja kasvoi heidän poikansa Otto, jonka tyttärenpoika Weikko Walldén tuli apteekkiharjoitteluun Saarijärvelle ja löysi Mahlun kylältä kotoisin olleen Hilja Ramsin puolisooseen.

Rantasalmella asui puolestaan Ulrika Lovisan ja Eva Fredrikan veli Peter Reinhold, joka avioitui sisarusten serkun Fredrik Georg Roschierin lesken kanssa.

Ulrika Lovisan tytär Katarina Elisabet Forssell avioitui rantasalmisen Paul Brunoun kanssa ja heidän tyttärensä Maria Fredrika vihittiin Parkun rusthollissa Peter Reinhold-enon luona Ottonsa kanssa. Pariskunta palasi Rantasalmelle Oton erottua Kokkolan postimestarin virasta, luultavasti sairastumisen vuoksi. Tänne Rantasalmelle palattuaan lienevät pariskunnan tyttäret tavanneet tulevat puolisonsa, Eva Selma Maria rantasalmelaisen Fredrik Evert Walldénin ja nuorempi sisar Aina Hilma myös Rantasalmella syntyneen serkkunsa Gustaf Ferdinand Harlinin.

Walldénit Impilahdella - Eva Selma Maria istuu, hänen vieressään Weikko ja Hilja, Olavi ja Lea.

Lohja kuvaan mukaan

Vanhempiemme Eila Sinikka Walldénin ja Torsti Tapio Paateron tapaamisessa eivät Saarijärvi ja Rantasalmi olleet kohtauspaikkoina, vaan he tapasivat Lohjalla, missä molemmat kävivät samaa oppikoulua, Eila ja Torstin pikkuveli olivat luokkatovereita.

Päädyin Walldén - Paatero-linjan Stenroth-yhteyksiä selvitellessäni samaan tulokseen kuin aiemmin - kun lähtee miettimään muutaman esivanhemman parinvalintaa ja elämää laajemminkin, aukeaa eteen menneiden sukupolvien laaja ja tiheä sukuverkosto. Ja jälleen - Stenroth sukuseuran välisoitto, Intermezzo on ehtymätön lähde sukuja selvittelevälle!

Aiempi osin samoja teemoja avannut Hartola-artikkelini löytyy Kivenjuuret-lehdestä. (nro 31, 11/2013). <https://www.stenrothsukuseura.net/julkaisut/kivenjuuret/>

Joukko historiasta ja kulttuurista kiinnostuneita sukuseuran jäseniä kävi elo-syyskuun vaihteessa Riiassa. Eila Passojan ja Jan Sundmanin kirjoittama ja jo toimitukseen saapunut matkakertomus julkaistaan kevään lehdessä.

Matka johti Fiskarsiin

Entä miten Fiskars liittyy Stenroth-sukuun?

Veljeni Risto kertoi, että heillä syntyi Heinävedellä ajatus siirtyä takaisin lapsuuden kotiseudulle, Lohjalle tai lähiympäristöön.

Samaan aikaan Fiskarsiin oli muodostumassa taiteilijaosuuskunta. Kylään oli jäänyt paljon kiinteistöjä tyhjiksi teollisuustuotannon siirryttyä muualle. Fiskarsiin muuttaneet taiteilijat ja käsityöläiset innostivat muita muuttamaan perässään. Sinne muuttivat myös Risto ja Anneli Paatero.

Osuuskunta ONAMOn aktiivisina vuosina Anto Leikola oli esitelmöimässä osuuskuntalaisille eurooppalaisista taitelijayhteisöistä ja kuinka niiden historia on tyypillisesti ollut samankaltainen - innostus ja toiminnan ylämäki, ja jossain vaiheessa alamäki, toiminnan hiljentyminen ja joissain tapauksissa osuuskunnan päättyminen.

Kuuntelemassa olleet osuuskuntalaiset ajattelivat, ettei ONAMOLle käy koskaan näin, mutta Anton kertoma näyttää pitävän myös fiskarsilaisten osalta paikkansa - toiminta on hiipunut tai ainakin muuttanut muotoaan, mutta ei sentään kokonaan lakannut.

Kivenjuuret toivottaa rauhallista joulua Marketta Stenrothin äidin sanoin:

Maaailma odottaa

*On satanut lunta
hohtavan valkoista, puhdasta.
Sinun kapaloiksesi
Kristuslapsi!*

*Taivas kirkkomme yllä
tähtikupolien loiste,
kirkkauden kajastus.*

*– Kuin pyhä Betlehem,
maailma odottaa suurta,
rakkauttasi, Herra!*

*Odottaa ...
valon juhlaa,
rauhan sanomaa:
vihän kenttien keskelle!*

(Annikki Stenroth, Kvartetto, N 1016)

Kutsu Suomenlinnaan

KAIKKI SUKUUN KUULUVAT

Tervetuloa Stenroth sukuseuran 20-vuotisjuhlaan ja vuosikokoukseen

Aika: lauantaina 30.5.2020

Paikka: Tenalji von Fersen Sali, Suomenlinna, Helsinki

Alustava ohjelma

- 11.00 – 11.45 Ilmoittautuminen
12.00 – 13.15 Tervetuloa
Marjatta Salonen (Kvartetto, K , 282), sukuseuran puheenjohtaja
Kiitosvirsi 341
- Lounas
- 13.15 – 13.30 Sukuseura eilen ja tänään, tietokirjailija **Timo Siukonen** (Kvartetto H, 826) suku seuran perustajajäsen
13.30 – 14.00 Musiikkia
14.00 – 14.30 Neionniemi - Borgit, Steniukset ja Wegeliukset Karjalan kesäparatiisissa,
Heikki Poroila (Kvartetto, S 1528), musiikkikirjastonhoitaja
14.30 – 15.00 Kahvitarjoilu
15.00 – 16.00 Sukuseuran sääntömääräinen vuosikokous
16.00 Päätös

ILMOITTAUTUMISET

pe 15.5.2020 mennessä Marketta Stenrothille os. mstenroth@gmail.com

sekä osallistumismaksun 60 euroa suoritus tilille Stenroth sukuseura FI32 3131 3001 2465 94. Lapset 20 euroa. Kerro samalla erityisruokavaliotoive sekä tieto sukuhaarastasi.

LISÄTIETIETOJA

Marjatta Salonen puh. 045 670 2760, marjatta.salonen@welho.com ja Marketta Stenroth puh. 040 826 8789.

Päivitämme ohjelmaa. Kesän lautta-aikataulut ilmestyvät myöhemmin osoitteessa www.stenrothsukuseura.net

Kuva: wikipedia.org/wiki/Suomenlinna

Palautusosoite:

Theo von Bell
Joukahaisentie 23
04230 Kerava

Port Payé
Finlande
228829
Itella Posti Oy

ECONOMY

Itella Green

TRIOFLOOR

40 puulajia – 650 lattiovaihtoehtoa

Oodi laatulattioille

Triofloorilla oli kunnia olla mukana Keskustakirjasto Oodin toteutuksessa. Valkoöljytty tammi massiivilankkuparketti pääsee parhaaseen kukoistukseensa käytössä – laadukas puulattia kestää ja se on lämmin, arvokas ja tyylikäs.

 TRIOFLOOR
LATTIARATKAISUT
Perintökuja 8, 01510 Vantaa

☎ 09 8545 130

✉ trio@triofloor.fi

🌐 triofloor.fi

Kuva: Mikael Lindén

